

Різдвяне послання
Патріарха Московського і всієї Русі КИРИЛА
архіпастирям, пастирям, чернецтву і всім вірним чадам
Руської Православної Церкви

Преосвященні архіпастирі, високоповажні отці,
всечесні ченці та черниці, дорогі брати й сестри!

До всіх вас, що проживають у різних країнах, містах і селах, але складають єдину Руську Православну Церкву, звертаюся я в цю святу ніч і від душі вітаю із світоспасительним святом Різдва Христового. Щиросердо вітаю вас, дорогі мої, і молитовно бажаю, щоб ми всі сповнилися духовної радості від спільної участі в цьому великому торжестві й насолодилися пиром віри, як сини і дочки Божі та *друзі Христові* (Ін. 15:15).

Нині споглядаючи таємницю Боговтілення, ми прагнемо зрозуміти, який сенс події, що сталася дві тисячі років тому у Віфлеємі, і яке відношення вона має до нас і наших сучасників.

Святий апостол Павел пише: *Коли ж настала повнота часу, послав Бог Сина Свого (Єдинородного), Який народився від жони, був під законом, щоб відкупити підзаконних, щоб нам прийняти всиновлення* (Гал. 4:4–5). А що ж передувало цій повноті часу? Вся історія людства до Різдва Христового по суті є історією шукання Бога, коли кращі уми намагалися зрозуміти, хто ж є джерелом тієї надприродної сили, присутність якої у житті так чи інакше відчуває кожна людина.

На шляху богошукання люди, намагаючись знайти істину, впадали в усілякі омани. Але ні примітивний страх людини перед грізними явищами природи, ні обожнення природних стихій, ідолів, а часом і самої людини, ні навіть ті прозріння, що подекуди осявали філософів-язичників, не привели людей до істинного Бога. І *коли світ своєю мудрістю не пізнав Бога* (1 Кор. 1:21), Він благоволив Сам зійти до людей. Духовними очима ми споглядаємо велику благочестя таємницю: Творець уподібнюється творінню, приймає природу людську, зазнає приниження, помирає на хресті й воскресє. Усе це перевершує людське розуміння і є дивом, яке розкриває повноту Одкровення Бога людям про Самого Себе.

Христос народився — і світ отримав надію, Христос народився — і любов царює повік, Христос народився — і небо приклонилося до землі, Христос народився — і Віфлеємська зірка вказує правдиво шлях до Бога, Христос народився — і нехай ніхто не вірить у перемогу зла, бо ми *спасені благодаттю через віру, але це не від нас, а Божий дар* (Єф. 2:8).

Очікуючи і передбачаючи пришестя Месії, пророк Ісайя вигукує: *З нами Бог!* (Іс. 8:10). Його богонатхненні слова й понині є джерелом невимовної радості для мільйонів християн. Народившись у Віфлеємі, Господь народжується у наших серцях і перебуває з нами, якщо ми зберігаємо вірність Йому і заснованій Ним Церкві. Він з нами, коли ми творимо добрі справи. Він з нами, коли ми допомагаємо ближнім. Він з нами, коли ми уболіваємо серцем і співчуваємо. Він з нами, коли ми примиряємо ворогуючих. Він з нами, коли ми прощаємо і не пам'ятаємо зла. Він з нами, коли ми молимося і беремо участь у церковних Таїнствах, особливо ж — у Таїнстві Благодаріння, Святої Євхаристії.

Свято Різдва Христового говорить нам про найголовніше: ми покликані навчитися любити Бога і служити Йому, нашому Спасителю, Тому, Хто дарував це спасіння всім народам і на всі часи, Хто й нині розкриває Свої обійми для кожного з нас. Набуваючи навик істинного шанування Бога і благоговійного стояння перед Ним, ми водночас навчаємося служити і нашим ближнім, являючи *віру, яка діє любов'ю* (Гал. 5:6).

І нам небагато залишається довершити — відповісти на дію спасительної благодаті Божої своїм послухом, своєю довірою до слів Господа, своїм бажанням виконувати Його заповіді. Якщо ми засвоїмо цю велику істину, то дуже багато чого зміниться не тільки в нас самих, а й навколо нас. Ми зуміємо правильно розставляти ціннісні пріоритети, ми зможемо мирно, спокійно і впевнено йти визначеною нам від Бога дорогою життя, віддаючи Йому хвалу і подяку.

А щоб досягти такого стану духу, ми повинні бути православними людьми не за соціологічними тільки опитуваннями, а за своїм глибоким переконанням і за способом життя, бути такими, якими були наші щиро віруючі і люблячі Бога благочестиві предки. Серед них особливе місце посідає хреститель Русі, святий рівноапостольний і великий князь Володимир. 1000-річчя його блаженної кончини ми відзначатимемо цього року. Саме йому ми зобов'язані тим, що ми є носіями високого християнського звання і разом складаємо єдину родину православних братніх народів історичної Русі. Так було, і є, і буде. І ніякі тимчасові негаразди й випробовування, ніякі зовнішні сили не зможуть розірвати багатовікові духовні й культурні зв'язки спадкоємців київської хрещальної купелі.

У ці святі різдвяні дні молитви всієї церковної повноти і моя сугуба молитва — про мир на українській землі. Незалежно від місця проживання своїх чад, їхніх політичних поглядів чи уподобань Руська Православна Церква виконує ту відповідальну місію, яку на Неї поклав Сам Христос (Мф.

5:9). Вона робила й робить усе можливе для того, щоб примирити людей і допомогти їм подолати наслідки ворожнечі.

В основі будь-якого протистояння, ненависті й розбрату — гріх. Він, за словом преподобного Іустина Челійського, «всіма своїми силами вчиняє одне: знебожує і знелюдює людину» (прп. Іустин (Попович). Філософські прірви). І ми бачимо, в якому пекельному стані часом перебуває людина, яка втратила даровану Творцем гідність.

Церква ж від імені Бога, безустанно сповіщаючи людям велику радість (Лк. 2:10) про народження Спасителя, закликає всякого земнородного увірувати і змінитися на краще. Вона пропонує шлях поступу: від богошукання — до Богопізнання, від Богопізнання — до Богоспількування, від Богоспількування — до Богоуподібнення. Святитель Афанасій Великий, який жив у IV столітті в Олександрії, надзвичайно влучно висловив мету пришествя у світ Спасителя: «Бог став людиною, щоб людина стала богом», не за своєю природою, а за Божественною благодаттю. Увесь багатовіковий досвід Церкви свідчить: справжнє преображення, обоження відбувається дією благодаті через добровільне співробітництво Бога й людини. І досягається воно трудом, у послуху Творцеві, а не прийняттям диявольської спокуси змія, який пропонував нашим прабатькам скуштувати від дерева пізнання добра і зла й відразу стати як боги (Бут. 3:5). Кожен, хто живе по вірі, знає, що саме вірність Богу утримує його від злих справ і думок, що саме віра надихає його на подвиги та труди у славу Божу й на благо ближніх.

Вітаючи всіх вас із великим святом Різдва Христового і Новоліттям, хотів би від душі побажати вам доброго здоров'я, миру, добробуту та щедрої допомоги Божої в неухильній ході за нашим Господом і Спасителем.

Бог же всякої благодаті, Який покликав нас у вічну славу Свою у Христі Ісусі, Сам... нехай удосконалить вас, нехай утвердить, нехай зміцнить і нехай зробить непохитними. Йому слава і держава повік. Амінь (1 Пет. 5:10–11).

ПАТРІАРХ МОСКОВСЬКИЙ І ВСІЄЇ РУСІ

Москва,
Різдво Христове
2014/2015 року